

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮВЕНАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 29 серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Ювенальні технології
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	1 / 1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу. Зміст дисципліни охоплює коло питань, пов'язаних із характеристикою системи органів, що належать до системи ювенальної юстиції, змістом та практикою застосування ювенальних технологій як у сфері правової відповідальності неповнолітніх, так і при проведенні профілактичних заходів із запобігання злочинам.

Метою вивчення дисципліни «Ювенальні технології» є підготовка магістрів до вирішення професійних завдань у сфері захисту інтересів неповнолітніх – надання їм соціально-педагогічної та ювенальної допомоги в освітніх та додаткових закладах освіти, у системі пенітенціарних установ, ювенальної юстиції, центрах пробації.

Відповідно до мети визначено **завдання курсу**:

- формування емпатійних, діагностичних, перцептивних навичок та інтерактивних умінь, що сприяють здійсненню супроводу дітей у центрах розвитку та корекції, реабілітації, соціально-консультативних установах, кризових центрах, пенітенціарних установах, організаціях освіти;
- розвиток стійких нормативно-правових знань, ціннісних установок соціального працівника соціального педагога під час роботи з дітьми в організаціях освіти та центрах корекції та реабілітації;
- оволодіння уміннями профілактичної і реабілітаційної роботи з неповнолітніми, схильними до делінквентної поведінки, консультативної роботи з їх сім'ями, педагогами, працівниками правоохоронних органів, представниками виконавчої і судової влади;
- вдосконалення професійних навичок та адаптивних умінь соціального педагога.

Компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність працювати в команді.

ФК 1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК 7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК 9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК 14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.

ПРН 10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН 11. Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.

ПРН 14. Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні аспекти ювенальних технологій.	- знати сутність і принципи ювенальних технологій на рівні відтворення, тлумачення й використання у професійній і повсякденній діяльності; - розуміти теоретичні засади ювенальної технології як наукової дисципліни, її предмет, структуру та завдання; - розуміти виховний підхід до кримінальної відповідальності неповнолітніх	питання для обговорення укладання глосарію; скласти письмову порівняльну характеристику каральної, «прогресивної» та відновної парадигми ювенальної юстиції; підготуватися до її презентації
2.	Ювенальні технології як різновид соціальних технологій: поняття, критерії технологічності, етапи; види ювенальних технологій.	знати: зміст та сутність ювенальних технологій, як різновиду соціальних технологій; основні етапи ювенальних технологій; види ювенальних технологій; критерії ефективності ювенальних технологій; уміти: добирати ювенальні технології адекватно до конкретної ситуації; оцінити ефективність використання ювенальних технологій.	питання для обговорення, тести, презентація різних видів ювенальних технологій
3.	Особливості дитячого віку як передумова	знати: психологічні особливості соціалізації неповнолітніх; поведінкові відхилення у дітей:	питання для обговорення, тестові завдання, кейси

	формування особливої концепції юридичної відповідальності неповнолітніх.	девіантна та делінквентна поведінка, лімінальна поведінка; об'єктивні та суб'єктивні чинники правопорушеної поведінки неповнолітніх.	
4.	Психолого-педагогічна робота з дітьми, схильними до прояву делінквентної поведінки	знати: чинник виникнення девіантних проявів у поведінці, зокрема неповнолітніх, сутність та типологія окремих видів девіантної поведінки, особливості їх діагностики, профілактики та корекції; уміти: добирати методики і здійснювати діагностику делінквентної поведінки неповнолітніх, розробляти профілактичні програми для роботи з неповнолітніми	питання для обговорення; тести; проблемні ситуації для психолого-педагогічного аналізу, діагностичні методики та презентації розроблених профілактично-корекційних програм
5.	Запобігання дитячій злочинності	знати: особливості особистості неповнолітнього злочинця; причини та умови дитячої злочинності; суб'єкти запобігання дитячої злочинності; заходи запобігання дитячої злочинності; уміти: організувати та здійснювати профілактичну діяльність, спрямовану на недопущення вчинення дітьми злочинів; взаємодіяти з різноманітними органами та інституціями, що здійснюють превентивну діяльність.	питання для обговорення; ситуаційні завдання; розроблення проекту плану, що буде спрямований на запобігання дитячої злочинності на території певної ОТГ (пропозиція конкретних заходів з точки зору фахівця соціальної роботи ОТГ; визначення динаміки злочинності дітей в своїй ОТГ з 2020 р. по 2022 рік.
6.	Відновно-педагогічна діяльність з підлітками, які перебувають у конфлікті з законом, в умовах роботи ювенальної пробації	знати: передумови та історію становлення інституту пробації; визначення поняття «пробація» в міжнародних актах та законодавстві зарубіжних країн; особливості закріплення поняття «пробація» в українському законодавстві; функції та принципи діяльності фахівця з соціальної роботи із суб'єктами пробації; особливості супроводу суб'єктів пробації у всіх видах пробації; порядок складення досудової доповіді; особливості підготовки досудової доповіді щодо неповнолітніх.	тестові завдання; зробити аналіз та подати у вигляді таблиці зміст та принципи пробації в українському законодавстві; подати поетапно збір інформації та написати досудову доповідь на неповнолітнього, який здійснив пограбування вперше у стані алкогольного сп'яніння.

Всього за тиждень		5			5	5					5	5	5	20	50	100
-------------------	--	---	--	--	---	---	--	--	--	--	---	---	---	----	----	-----

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<p>1. Про права дитини: Конвенція ООН від 20.11.1989 року (ратифіковано ВР України від 27.02.1991 р.) / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021</p> <p>2. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх ("Пекінські правила") : Правила Орг. Об'єдн. Націй від 29.11.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211#Text</p> <p>3. Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх: Закон України від 24 січня 1995 р. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 6. Ст. 35.</p> <p>4. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю: Закон України від 21 червня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 42. ст.213.</p> <p>5. Про пробацію: Закон України від 5 лютого 2015 року № 160-VII. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/160-19</p> <p>6. Про затвердження Порядку складення досудової доповіді: наказ Міністерства юстиції України від 27 січня 2017 року № 200/5. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-17</p> <p>7. Про затвердження Порядку розроблення та реалізації пробаційних програм URL: Постанова Кабінету Міністрів України : прийнята 18 січня 2017 р. № 24. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/24-2017-%D0%BF/paran9#n9</p> <p>8. Про затвердження Положення про організацію діяльності волонтерів пробації : Наказ Міністерства юстиції України : прийнятий 17.01.2017 № 98/5. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0065-17/paran13#n13</p> <p>9. Закон України «Про медіацію» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text)</p> <p>10. Беца О. Соціальна адаптація осіб, звільнених від покарання: проблеми та шляхи їх вирішення: посібник. К. «Сфера», 2013. 114 с.</p> <p>11. Білик Н. Медіація як соціально-педагогічна технологія вирішення конфліктних ситуацій у школі: збірник наукових праць. Вип. LXIX. Т. 3. 2016. С. 30.</p> <p>12. Білик Н. Уведення технології медіації у роботу соціального педагога. Актуальні дослідження в соціальній сфері: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 15 січня 2013 р. / гол. ред. В. В. Корнєшук. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2013. С. 213–215.</p> <p>13. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України: навч. посіб. за ред. В. В. Землянської. К. : Видавець Захаренко В.О., 2008. 200 с.</p> <p>14. Відновне правосуддя для дітей: перші успішні кейси. URL: https://minjust.gov.ua/news/ministry/vidnovne-pravosuddya-dlya-ditey-pershiuspishni-keysyi</p> <p>15. Відновне правосуддя для неповнолітніх: як це працює. URL: https://minjust.gov.ua/news/ministry/vidnovne-pravosuddya-dlya-nerovnolitnihyak-tse-pratsyue</p> <p>16. Відновне правосуддя: результати та виклики 2020 року. URL: https://www.legalaid.gov.ua/novyny/vidnovne-pravosuddya-rezultaty-ta-vyglyky2020-roku/</p> <p>17. Гірник А.М., Горова А.О., Дума Л.П., Землянська В.В., Кабаченко Н.В., Коваль Р.Г., Пилипів Н.Я., Савчук О.М., Філь С.С. Соціальна робота і програми відновного правосуддя: теорія та практика: навчальний посібник. К.: Видавець Захаренко В.О. 2009. 216 с.</p> <p>18. Методики та інструменти роботи з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті з законом: навч.-метод. посібник для практиків /за заг.ред.Гейл Стідз, Тетяни Журавель. Видання здійснено в рамках проекту «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні» за фінансової підтримки Уряду Канади. 2017. 294 с.</p> <p>19. Психолого-педагогічна робота з дітьми, схильними до прояву девіантної, делінквентної поведінки (з досвіду роботи спеціалістів психологічної служби системи освіти /</p>	

авт. кол.: О.Абухажар, Н.Акімова, В.Білецька та ін; упор.: В.Панок, Ю.Луценко. К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2014.

20. Словник-довідник з ювенальної юстиції : наук.- практ. посіб. / В. С. Зеленецький, Н. В. Сібільова, Л. М. Кривоченко та ін. ; заг. ред. В. С. Зеленецький, Н. В. Сібільова ; Акад. правових наук України. Ін-т вивчення проблем злочинності. Х. : Страйд, 2006. С. 17–18.

21. Ювенальна юстиція: український дискурс : колективна моногр. / М. О. Баймуратов, Є. О. Бутирін та ін.; за заг. ред. Долженкова О. Ф., Корнієнка М. В. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 320 с.

22. Шкільна медіація: посібник для шкільних служб медіації /Автори-упорядники: Ольга Дацько, Валентина Боченкова, Валентина Якименко. Черкаси, 2019. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/358/shkilna_mediaciya_posibnyk_dlya_shkilnyh_sluzhb_mediaciyi_ua.pdf

Інформаційні ресурси:

1. Фільм про медіацію: URL:<https://ukrmediation.com.ua/ua/>

2. Як проходить сімейна медіація: URL:<http://afmu.org.ua/demo/>

3. Відеолекція “Діти і розлучення” URL : <http://afmu.org.ua/pro-koflikty/>

4. Коли конфлікту потрібен медіатор: URL :

<http://afmu.org.ua/prokoflikty/koly-potriben-mediator/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Тимків Лідія Степанівна
Контактна інформація викладача	+380667808036 lidia.tymkiv@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: чікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію

	наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент має можливість отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно – Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

Викладач

Тимків Л.С.